

SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:
28.05.2021

Sak:

Tiltak og plan for budsjettmessig inndekning i 2021

Innstilling til vedtak:

1. *Universitetsdirektøren får fullmakt til å inndra og omdisponere ubrukte budsjettmidler i henhold til de konkrete forslagene som er skissert i dette saksfremlegget. Midlene overføres til UiTs sentrale reserve, eller avsettes til finansiering av vedtatte, påbegynte investeringer.*
2. *Universitetsdirektøren bes om å fullføre gjennomgangen av øvrige avsatte midler på fellesnivået og får fullmakt til å inndra/omdisponere andre ubrukte midler og midler knyttet til tildelinger som kan utsettes/forskyves uten at det går utover den aktiviteten tildelingen i utgangspunktet finansierer.*

Bakgrunn:

Ved de to siste hovedfordelingene av budsjett (for 2020 og 2021) har universitetsstyret budsjettert med et merforbruk. Bruk av midler utover tildelt ramme har i disse budsjettårene vært vurdert som nødvendig for å kunne oppfylle sentrale forpliktelser knyttet til igangsatte prosjekter. Rent budsjetteknisk er merforbruket foretatt gjennom overtrekk av sentral reserve¹.

Reserven er en del av UiTs budsjettmodell, og fungerer blant annet som en buffer for å hindre store årlige svingninger i de interne tildelingene. Det samlede merforbruket for 2020 ble på 46,0 mill. kroner, med tilsvarende negativ avsetninger. Fordelingsunderskuddet for 2021 utgjør 59,7 mill.² Det ligger dermed an til en negativ reserve (merforbruk) i overkant av 100 mill. i 2021. Samtidig viser en foreløpig prognose for UiT som institusjon en overhengende fare for negative avsetninger i 2021. Det styres imidlertid mot å levere et årsregnskap uten negative avsetninger.

Som en nettobudsjettert virksomhet har UiT anledning til å overbudsjettere i enkeltår, men institusjonen har selv ansvar for å sørge for inndekning av merforbruk, og å unngå at merforbruket fører til en samlet negativ balanse i bevilgningsøkonomien.

I saksfremlegget til hovedfordelingen for 2021 (sak S 40/20) ble styret orientert om at universitetsdirektøren ville:

¹ Avsetninger på nivå 1 til uforutsette forpliktelser, og buffer til å motvirke svingninger i budsjettammene.

² Det er gjort noen tekniske justeringer på fullmakt, etter vedtatt statsbudsjett 2021

«... komme tilbake med en plan for finansiering av reserven etter avlagt årsregnskap for 2020. Det vil i den sammenheng bli foretatt en kritisk gjennomgang av ubrukte midler for omdisponering, herunder midler fra stipendiat-poolen, oppgradering av infrastruktur og andre aktiviteter som kan utsettes eller justeres ned i omfang».

Etter at årsregnskapet ble avlagt i mars 2021 har administrasjonen arbeidet med tiltak for inndekning av merforbruket for 2020 og 2021. Det arbeides også med en langsiktig investeringsplan.

Videre forbereder universitetsdirektøren innføring av nytt reglement for statlige universiteter og høyskolars oppbygging og anvendelse av ubrukte budsjettmidler (avsetninger) – nedfelt i Rundskriv F-05-20³. De nye retningslinjene innebærer at UiT må rapportere hvor store avsetninger institusjonene har innen følgende kategorier.

- 1) Konkrete påbegynte, ikke fullførte driftsoppgaver
- 2) Vedtatte, ikke igangsatte driftsoppgaver
- 3) Vedtatte, ikke igangsatte investeringsprosjekter
- 4) Påbegynte investeringsprosjekter
- 5) Andre formål

Det er ikke anledning til å rapportere negative avsetninger innenfor de ovennevnte kategoriene. Dette krever sterkere sentral styring av de samlede avsetningene ved UiT. Det gjelder spesielt å sikre positive avsetninger til påbegynte investeringer⁴.

Med bakgrunn i dette, legger universitetsdirektøren frem et forslag til skisse over mulige inndragninger og omdisponering av ubrukte budsjettmidler, med formål å styrke den sentrale reserven, og for å sikre positive avsetninger til påbegynte investeringsprosjekter. I og med at forslagene i sin helhet er knyttet til midler som er ubrukte og/eller som kan omdisponeres uten at det går utover vedtatt aktivitet, medfører ingen av forslagene behov for organisatorisk omstilling. Universitetsdirektøren ser heller ingen andre praktiske ulemper knyttet til forslagene som fremmes i saken (se nedenfor).

Fond for strategisk utvikling

I revidert fordeling for 2021 ble det satt av 169,4 mill. kroner til fond for strategisk utvikling. Fordeling av midler for 2021 ble behandlet i styresak S 49/20, og er viderefordelt til enhetene. Per mai 2021 viser fondet ufordelte midler lik 36 mill. kroner. Inkludert i dette er overføring fra tidligere år på 17 mill. kroner. På nåværende tidspunkt anses alle kjente forpliktelser for inneværende år knyttet til fond for strategisk utvikling som innfridd. Det foreslås derfor å omdisponere ca. 30 mill. kroner til reserven. Det er da tatt høyde for eventuelle uforutsette utbetalinger.

I tillegg ønsker universitetsdirektøren også å foreta en gjennomgang av vedtatte tildelinger fra fondet for inneværende år som kan utsettes/forskyves uten at det går utover den aktiviteten tildelingen finansierer og som heller ikke reduserer kommende års handlingsrom. Dette gjelder spesielt flerårige bevilgninger som er vedtatt finansiert fra og med 2021 men som reelt sett ikke vil kunne komme i gang eller ha fullt ut behov tildelingen allerede inneværende år. Slike midler kan uten praktiske ulemper inndras/omdisponeres. Det bes om fullmakt til dette (jfr. vedtakspunkt 2.)

Rekrutteringspoolen

Universitetet har en sentral pool av rekrutteringsstillinger som fordeles årlig i tråd med intern fordelingsnøkkel. Stillingspoolen skal i tillegg til historiske stillinger som per 2020 ligger i fakultetenes budsjettammer, bidra til å oppfylle UiTs måltall fra Kunnskapsdepartementet.

³ Retningslinjen ble presentert for universitetsstyret 26.11.2020 i sak S 51/20

⁴ Naturfagbygget kommer innunder påbegynte investeringsprosjekter

Stillingspoolen består hovedsakelig av stipendiater, i tillegg til noen postdoktor-stillinger. I tråd med tidligere fordelingsmodell ble budsjettmidler fordelt til enhetene i tråd med fordeling av stilling innenfor samme budsjettår, uavhengig av utsettelse eller manglende ansettelse i stilling. Dette har bidratt til at ubrukte midler til pool-stillinger hovedsakelig ligger som øremerket avsetning ved fakultetene.

Per 31.12.2020 var det totale avsetningsnivået på pool-stillinger (stipendiater og postdoktorer) på om lag 120 mill. kroner, hvis vi korrigerer for en høy negativ avsetning på 55 mill. kroner ved ett av fakultetene. Av disse avsetningene ligger det ca. 41 mill. kroner på overordnet UiT-nivå. Ut over avsetninger til pool-stillingene, kommer fakultetenes egne midler som er øremerket interne stipendiater og postdoktorer, på om lag 50 mill. kroner. Totalt er det ved UiT avsetninger øremerket rekrutteringsstillinger på om lag 170 mill. kroner ved utgangen av 2020.

For å få en oversikt over et mulig nivå for omdisponering av midler, må det foretas en gjennomgang av hvilke forpliktelser som ligger til grunn for disse avsetningene. Dette vil være en ressurskrevende jobb som vil ta noe tid.

Infrastrukturmidler

For 2021 er det satt av 40 og 20 mill. kroner til henholdsvis bygg- og IKT-infrastruktur. Universitetsstyret har vedtatt å bruke 35 mill. til Naturfagbygget. Videre har universitetsdirektøren godkjent tildeling av IKT-infrastrukturmidler for til sammen 8,8 mill. kroner. Det gjenstår dermed 16,2 mill. i ubrukte infrastrukturmidler, som foreslås omdisponert til sentral reserve, eller til å dekke opp negative avsetninger for påbegynte investeringer.

Øvrige midler

Øvrige midler som kan omdisponeres er ca. 20 mill. kroner fra UiT Felles (stedkode 24).

I tillegg ber universitetsdirektøren om fullmakt å inndra andre udisponerte fellesmidler (jfr. vedtakspunkt 2.).

Jørgen Fosslund
universitetsdirektør

Odd Arne Paulsen
organisasjons- og økonomidirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: Geir Sørensen